

خشت اول

آموزش کمر و کمر معمار

مهندس مرتضی صدیق

ویرایش علمی و هنری
دکتر سید باقر حسینی
(عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت)

Kalhor Publishing House

صدیق، مرتضی
آموزش کروکی / مرتضی صدیق، ویرایش علمی و هنری
باقر حسینی. -- تهران: کلهر، ۱۳۸۴.
۱۶۷ ص.: مصور. ISBN: 964-8751-04-8
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
۱. طراحی قلم انداز. الف. عنوان.
۴۱۸ ص / ۵ / ۷۴۳۳ / ۸۱ / ۷۰۲ / ۸۱
کتابخانه ملی ایران ۹۰۱ - ۸۴ م

تألیف: مهندس مرتضی صدیق
ویرایش علمی و هنری: دکتر سید باقر حسینی

طراحی صفحات داخلی و روی جلد: کارگاه گرافیک کارین
لینوگرافی: توس / چاپ: شاد رنگ / صحافی: طرح نو
نظارت فنی: جواد سمیمی فرد
چاپ اول: پاییز ۱۳۸۴
شمارگان: ۳۰۰۰ جلد
شابک: ۹۶۴-۸۷۵۱-۰۴-۸

انتشارات کلهر

تهران - میدان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره ۲۲۱ تلفن و فکس: ۶۶۹۵۱۹۰۳ و ۶۶۴۹۱۹۶۷
مشهد - چهار راه لشکر، مقابل ساختمان یلدا، فروشگاه کلهر تلفن: ۸۵۹۳۳۲۴ فکس: ۲۸۶۲ (۸۵۱) (۰۵۱۱)
www.kalhorbook.com E-mail: info@kalhorbook.com

فهرست مطالب

مقدمه

□	تفاوت کروکی و طراحی	۹
□	تفاوت کروکی و اسکیز	۱۰
□	ابزار مورد نیاز نحوه کار	۱۱
□	روش درست گرفتن کاغذ	۱۱
□	روش درست گرفتن قلم	۱۱
□	خط	۱۲
□	دایره	۱۵
□	قوس	۱۶
□	مضامین	۱۷
□	دیوار سنگی	۱۹
□	دیوار آجری	۲۰
□	دیوار کاهگلی	۲۱
□	نمایش کف‌سازی	۲۲
□	نقش برجسته	۲۳
□	نقش	۲۴
□	شیشه	۲۵
□	کرکره	۲۵
□	لامپ	۲۵
□	اجناس مغازه	۲۶

□	پارچه - میله - فرش - خط	۲۷
□	سنگ	۲۸
□	مضامین انباشته و زیاده	۳۱
□	کوه	۳۲
□	آب	۳۳
□	کشیدن تصویر اشیاء در آب	۳۵
□	برف	۳۸
□	خط لرزان	۳۹
□	نیزار، چمن و بوته	۴۰
□	درختان، اتصال تنه به شاخ و برگ‌ها و اتصال تنه به زمین	۴۲
□	شاخه‌ها و برگ درخت	۴۳
□	تذکر	۴۴
□	انواع درخت	۴۸
□	درختان دوردست	۵۰
□	میوه	۵۲
□	فیگور انسان در کروکی	۶۱
□	جزئیات و تناسب اندام انسان	۶۶
□	اتصالات - ذات اصلی اشیاء	۷۵
□	هاشور	۷۸
□	نشان دادن زمین	۸۰
□	عمق یا بُعد	۸۵
□	انتخاب زاویه و نحوه دید و انتخاب کادر مناسب	۸۹
□	خط و امضاء	۹۸
□	اشیاء	۹۹
□	نکاتی در مورد نحوه درست کشیدن زاویه خطوط	۱۰۱
□	آسمان	۱۰۳
□	دید ۱۸۰ درجه عمودی	۱۰۶
□	کاربندی	۱۰۸
□	خلاصه‌نگری در کروکی	۱۰۹
□	بهره‌گیری از فضاهای مدرن در کروکی	۱۱۲
□	تمرین دید ذهنی	۱۱۵
□	سرعت خط	۱۱۷
□	سایت	۱۲۰
□	نکات مهم در شیت‌بندی	۱۲۲
□	نکاتی که برای کشیدن کروکی باید در نظر گرفت	۱۲۹
□	تمرینات مؤثر در رشد کروکی	۱۳۰
□	مراحل ده‌گانه کروکی	۱۳۲
□	مجموعه کروکی‌های مؤلف	۱۴۱

تذکر: تمام کروکی‌های بدون عنوان، اثر مؤلف می‌باشد تمام کروکی‌های استفاده شده در این مجموعه (بجز کروکی‌های مؤلف که عنوان ندارد) مربوط به تمرینات نرم اول دانشجویان می‌باشد.

کروکی، یعنی معصومیت، یعنی نمی دانم و می جویم، یعنی پذیرای آنچه هستم که به سوی من می آید.

می بینم - می کشم - همنا می شوم - می آفرینم آنچه را که خدا آفریده.

نقطه می گذارم در هر جا، بعد اولین مقصد و بدان میرسم با - خودم، با وجودم، غلط یا درست. می پیمایم، نه ناقص که کامل، که مهم عمل کردن است، مهم همنا شدن است.

در هر حال فرقی نمی کند، تو موفق نخواهی شد مانند آنرا بیافرینی و اگر بیافرینی آن بوده است. تو کاری نکرده ای، پس خودت باش، گوش کن - حرفت را یزن - و تمام کن.

درست یا غلط مهم نیست، بگذار نسیم زندگی وارد کارت شود. آنرا خالی بگذار، تا به واسطه روح انسانها پر شود و شکل بگیرد.

خط را و نقطه را زندگی کن - بله، نکش، زندگی کن، که هر لحظه زندگی است.

هر خط - هر نقطه زندگی است - نه در پی چیزی، نه برای چیزی.

خود را رها کن، با حوصله - بدون ترس - با قدرت - مقتدر - آزاد باش و لذت عضویت در جهان هستی - لذت مخلوق - بودن و لذت خالق بودن را با وجود خود دریاب.

به زیباییها بنگر - آنها را لمس کن - حس کن. سعی نکن مردم را مجبور کنی، از چشم تو به آفریده ها نظر افکنند و از نگاه تو جهان را زندگی کنند.

با قلب خود - با حرکت خود سفر کن، با مردم زندگی کن. روی زمین، در کنار خانواده، مردم و طبیعت.

خط بکش، نه برای خط کشیدن، نه برای ثبت چیزی، نه برای اثبات چیزی، تنها بکش، تازندگی کنی طبیعت را، جهان را، مردم را.

بین و دوباره بین - بکش و دوباره بکش و نخواهی یافت، تفاوتی بین خط با خط بین انسان با انسان - بین فقیر با غنی -

بین سیاه با سفید - بین رنگ با رنگ.

و حال می توانی دوست داشته باشی و همراه باشی.

دریاب آنچه را که دیده نمی شود - و بکش آنچه را که کشیده نمی شود. نبود را بکش، تا بود را دریابی - تاهستی را بشناسی - تا خدا را ببینی.

بین و ماندگار نیست - بکش و جاودان نیست.

بیاندیش به فرجام آنچه گذشته و به حال رسیده و نرسیده و به حال برس و در این جا باش تا درست باشی تا باشی.

خط را رها کن، نقطه را رها کن، خود را رها کن که همه بهانه است، تنها بین و دریاب - چه فرقی دارد، از تو چیزی به یادگار بماند. آن هنگام که شکوفه درخت گیلان هنوز هست.

آب جاریست و کوه صبور و مقتدر در زیر پای مردم فتح می شود.

بو کن نسیم را، پیوش آنرا و غرق شو در نیستی آنچه هست.